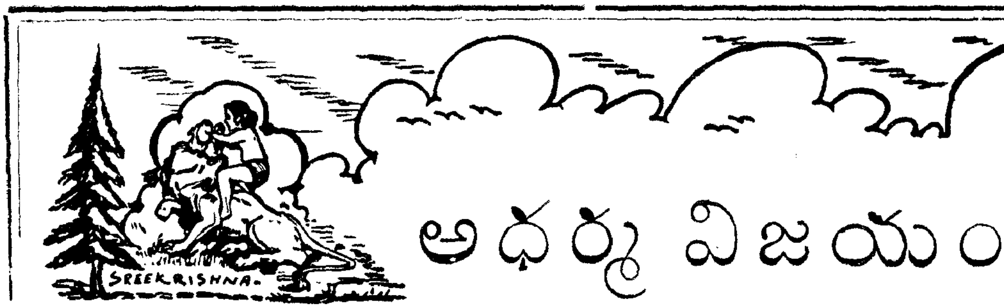

అధర్మ విజయం

రచన :
వావిలాల
నరసింహారావు

శాంతమ్మకు పాతికేళ్ళు నిండాయో లేదో, భర్త ఆకస్మికంగా గుండె ఆగి మరణించాడు. శాంతమ్మ గుండెపగిలేలా యేడ్చింది. కాని, లాభం లేకపోయింది. ఆమెకు 'నా' అన్నవాళ్లెవరూ లేకపోయారు యీ విశాల ప్రపంచంలో. తల్లి, తండ్రి తన చిన్ననాడె చనిపోయారు. భగవంతుడు తనకు ఒక్క నలుసైనా ప్రసాదింపలేని నిర్దయుడయ్యాడు. తన భర్తకున్న ఆస్తి చిన్నకొంపతప్ప మరేం లేదు పాపం. రెక్కాడితే గాని డొక్కనిండని బ్రతుకు మోస్తూ కాలం గడిపాడు తనభర్త. నేడు ఆ అదృష్టానికి గూడా నోచుకోలేదు, అభాగ్యురాలైన శాంతమ్మ. అఖరికి మిగిలిన ఒకరిద్దరు దూరపు బంధువులు లోకాచార ప్రకారం మాటలతో ఓదార్చి వెళ్లిపోయారు.

శాంతమ్మకు యీ పదిరోజులనుండీ ఎవరు వచ్చారు? ఎలా జరిపారు? ఎప్పుడెళ్లిపోయారు? ఏమని ఓదార్చారు? యీవిషయాలు ఒక్కటీ గూడా తెలీదు. అసలామె యీ పదిరోజుల నుండీ పచ్చిమంచినీళ్లయినా పుచ్చుకొన్నది గూడా సందేహాస్పదమే. గదిలో ఒక్కటే పరుండి కృళ్ళి కృశించిపోయింది. అఖరుకు యీ యిద్దరు బంధువులు వెళ్ళిపోబోయే సరికి గుండె బ్రద్దలయ్యేలా ఏడుస్తూ, నెత్తి బాధుకుంది వళ్ళుతెలియని దుఃఖావేశంతో. 'నీ ఖర్మం' అన్నట్లుగా ఒక్క నిమిషం దిగ్భ్రాంతులై, ప్రశాంతంగా వెళ్ళిపోయారు. అంతకంటే ఏం చేయగలరు ?

కొద్దిరోజులు జరిగేయి. ఆమె క్రమంగా మామూలు మనిషి అయింది. కాని, తన జీవనమెలా జరగాలి ? ఓ చిన్నయిల్లు, కొద్ది సామాను ఒక్క వస్తువూలేదు. రాగిదమ్మిడీ మిగల్లేదు. ఇప్పుడామెకు భర్తపోయిన విచారం కంటె దరిద్రబాధనుగురించి విచార మెక్కువగా పీడిస్తోంది. తనకు 'నా' అన్నవాళ్లెవరూ లేరు. ఎక్కడకు వెళ్తుంది ? ఎవరిని ఆశ్రయిస్తుంది ? రాత్రింబవళ్ళు నిద్రకూడా మానేసి బుర్రబద్దలయ్యేలా ఆలోచించింది. కాని, ఎవరున్నారు ఆమె మొర వినడానికి? అఖరుకు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చింది కాని అది అంత సులభంగా అయ్యేపనిగా తోచడంలా. ఏమైనప్పటికీ వెళ్లి ఆశ్రయించక తప్పదు. ఎవరాయన? తనభర్తయొక్క యజమాని. లక్షలకొలదీ గడించాడు. యుక్తిపరుడు కాని, రాతిహృదయం కలవాడు.

అఖరుకు ఒకనాటి సాయంకాలము వెళ్లి తన సొదంతా వివరించింది. మీరు తప్ప ఇంకెవరూ దిక్కులేరంది. రక్షించినా మీరే, భక్షించినా మీరే నంది, ఎంతో ప్రార్థనాపూర్వకంగా. కాని, ఆ ముసలి యుక్తిపరుడు యీమెను మాటలతో ఓదార్చి, వదలించుకోడానికి నిశ్చయమైనాడు. 'అమ్మాయీ! చూడమ్మా! కష్టాలు అనేవి మానవులకుగాక మానులకొస్తాయా! అయితే కొందరికి ఎక్కువగానూ కొందరికి తక్కువగానూ వస్తుంటయి. ఇటువంటి కష్టాలసమయంలోనే మనం ధైర్యం వహించాలి. ధనసంపాదనకు నీ కొక చిన్న సలహా యిస్తాను. ఇలా అమాయకంగానూ, జాలిగానూ ఉంటేమాత్రం నీ కింకా కష్టాలే గానీ సుఖంమాత్రం పొందలేవు. అదీగాక ఇప్పుడు రోజులు పూర్తిగా మారాయి. ధర్మం పూర్తిగా నశించింది. అధర్మం నాలుగుపాదాలతో నడుస్తోంది. విజయం పొందుతోంది కూడాను. ధర్మంగా మడిగట్టుక కూర్చుంటే మాత్రం లాభంకంటె నష్టమే ఎక్కువగా లభిస్తోంది. కాబట్టి యింతకూ చెప్పేదేమంటే నీవు యిలాగాక, పటాటోపం అలవరచుకోవాలి. గడుసుగా మాట్లాడాలి. అబద్ధంపలకడానికి ఏమాత్రం సంకోచం చెందకూడదు. సంఘాలపేర్లేవో కొన్నిటిపేరెత్తుతూ శ్రీమంతుల వద్దకు విరాళాలు సేకరించడం మొదలెట్టావంటె నీకు పుష్కలంగా ధనం లభిస్తుంది. నీ జీవితాన్ని నిశ్చింతగా గడుపుకోవచ్చు. ఇది నా ప్రత్యక్షానుభవం....ప్రత్యక్షానుభవం' అంటూ హ....హ....హ అంటూ తనకుతానే నవ్వుకొని, 'ఇక నీ యిష్టం వెళ్ళొస్తా ఆఫీసు టైమయింది' అంటూ గబగబా వెళ్లిపోయాడు.

శాంతమ్మ నిస్పృహచెంది, ఒక్కనిట్టూర్పు విడిచింది. ఇంత అన్యాయం నావలన అయ్యే పనికాదు. చూస్తూ చూస్తూ ఇంతటి అధర్మానికి ఒడిగట్టలేను. ఇంతకూ తన భర్త యజమాని తనను మాటలతో (అవైనా అక్రమ సలహాలు) తృప్తిపరచి తప్పించుకొన్నాడేగాని తాను కించిత్ సహాయం చేయగల ధార్మిక బుద్ధిగూడా లేదన్నమాట. విశ్వాసఘాతకుడు అనుకొని నిరాశచెందిపోయింది. ఇక దాసీపని తప్ప యితర గత్యంతరమేమీ గోచరించడం లేదు.

ఆ తెల్లవారుఝామునే యీ విశాలప్రపంచంలోనే మరొక క్రొత్తప్రదేశానికి బయలుదేరింది. అక్కడ ఒకదాసీగా మారిపోయింది. 4, 5 యిండ్లలో రెక్కలు విరిగేలా చాకిరి చేసినా నెలకు 5 రూపాయిలుకూడా దొరకడం కష్టమయింది. యీ సంపాదనతో రెండు రోజుల కొకసారైనా మెతుకులు దొరకకున్నయి. కొన్ని కొన్ని యిండ్లలో 'ఏమే.... బుద్ధి లేనిదానా....దుక్కలాగున్నావ్....ఆ పని చెయ్యలేవా .... యీ పనిచెయ్యలేవా .... మీ దాసీవాళ్ళను నమ్మవచ్చా....మీకుతోడు ఒక నీతి గూడానా .... నీకు ఎందరు మగళ్ళు మారారు? .... ఇలాంటి అసభ్యమైన మాటలంటూంటే నిలువునా నీరైపోయేది. ఛీ.... యింతటి నీచపు బ్రతుకు బ్రతికేదానికన్నా ఏ నుయ్యోలోపడి చస్తే మంచిదనుకుంటూ కృళ్లికృళ్లి యేడ్చేది.

ఆలోచించిచూస్తే తన భర్త యజమానీ చెప్పిన సలహాలో కొంత సత్యమే కనిపిస్తున్నట్లు తోచింది. నిజమే, రోజులు మారాయి. ధర్మం నశించింది, న్యాయానికి తావులేదీ ప్రపంచంలో. రెక్కలు విరుచుకొని గొడ్డు చాకిరిచేసినా రెండు రోజుల కొకసారి గూడా

తిండి దుర్లభమౌతోంది. వీటన్నిటికంటె నీచాతినీచమైన పలుకులు చాలా బాధాకరంగా తోచినయి. తనేమీ తెలివితక్కువదిగాదు, చదువులేనిదిగాదు, రూపము లేనిది గాదు. ఆయన చెప్పిన సలహాను అమలులోనికి తేవడానికి నిశ్చయంచేసుకుంది. కాని కొంత పెట్టుబడి కావాలికదా! మంచిదుస్తులు, సంచి, కలము, ఆభరణాలు (రోల్డుగోల్డువైనా ఫరవాలేదు) యిలాంటివి. మర్నాడు ప్రొద్దున్నే తను పని చేసే యిండ్లల్లో ఎలాగో వందలకొలది అబద్ధాలతో వంచించి పదేసి రూపాయల చొ॥న అన్ని యిండ్లల్లోనూ అప్పుగా తీసుకుంది, మర్నాడే నూతన ప్రదేశంలో కాలుపెట్టింది. అన్ని హంగులు ఏర్పాటుకు సామగ్రికొన్నది. (అతిచౌకరకమైనవి). ఒక శ్రీమంతులమేడలో ప్రవేశించింది, గేటువద్దనున్న గూర్ఖా శాల్యూట్‌ను కూడా పొంది.

ఇప్పుడామె శాంతమ్మకాదు. మిస్. సుహాసిని. బెనారస్ సిల్కుచీరె, పట్టురవికె (వేలంపాట దుస్తులే సుమండి), రోల్డ్‌గోల్డ్ నెక్‌లెస్, హాండ్‌బాగ్, సెకండ్‌హాండ్ రిస్టువాచి, అతి చౌకరకమైన చెప్పులజత (పైకి అందంగానే కనిపిస్తయి) నరవాహనం (రిక్షా). కడుపులోకి మాత్రం మున్సిపాలిటీ ధర్మాన పంపునీళ్లు దండిగా పట్టించింది. మేడలోకి ప్రవేశిస్తూ నమస్తే అంది అతివయ్యారంగా. పడకకుర్చీలో కూర్చొని కాఫీ సేవిస్తున్న శ్రీమంతుడు ప్రతి నమస్కారంచేసి, కళ్లద్దాలొకసారి సవరించుకొని 'అలా కూర్చోండి' తమపేరు, తమరు వచ్చినపని .... ఖంగారవుతున్నాడు, అకస్మిక నూతన యువతి ఆగమనమునకు. మరుక్షణములోనే దాసీదానిచే మరొక కప్పు కాఫీ తెప్పించి 'దయచేసి పుచ్చుకోండి' అంటూ ఆమెముందుకు త్రోశాడు. 'Thanks' అంటూ కడుపార త్రాగి, 'అబ్బే ఎందుకండీ మీ కీ శ్రమ, యిప్పుడే పుచ్చుకొని (పంపు నీళ్ళు) బయలుదేరానండీ అంటూనే. తమపేరుప్రఖ్యాతులు వినడమేగాని (నిజానికి ఆయనెవరోతెలీదు. ఆయనపేరు అంతకు ముందే తెలిసుదు) మీదర్శన భాగ్యం లభింపలేదు. ఈరోజు తమదర్శనంకోసం ప్రత్యేకంగా హైదరాబాదునుండి వచ్చాను. 'అలాగా? ఏమిటీ విషయం?' అంటూ ఫాన్ స్విచ్‌వేశాడు అతిధి గౌరవార్థం. 'చూడండి! భారతదేశంలో స్త్రీజాతి చాలా వెనుకబడివున్న సంగతి జగద్విదితమే. అందులో మన ఆంధ్రుల్లో మరీ హీనంగా వుంది. అందుకని జీవితం ఆదర్శ మహిళల పురోభివృద్ధికొరకే అంకితం చేశాను సుమండీ! హైదరాబాదులో 'ఆంధ్ర మహిళా సంఘానికి నన్ను కార్యదర్శినిగా ఎన్నుకొన్నారు' అంటూండగానే 'చాలా సంతోషం' అంటూ షేక్‌హాండ్ యివ్వడానికి ఆమెచేతిని పట్టుకోబోయాడు. ఫరవాలేదు తర్వాతవినండి. మా సంఘానికి వార్షికోత్సవ ప్రోగ్రాము నిర్ణయించాము. మరో 4 రోజుల్లో టపాలో మీకు ప్రోగ్రాంపేపరు, యిన్విటేషన్‌కార్డు పంపగలం. అప్పుడు మీరు తప్పకవచ్చి మా సంఘాన్ని ఆశీర్వదించి వెళ్ళాలి. 'ఓ అలాగేతప్పకుండా. ఇప్పుడు నేను ముఖ్యంగా నేను వచ్చినపని మీ బోటి సంఘాభిమానుల సహకారార్థం, యీ బ్రహ్మాండమైన ప్రోగ్రాములో క్లబ్ లైబ్రరీ, రేడియోలు నూతనంగా స్థాపించడానికి నిశ్చయమైంది. అన్నిఖర్చులూ కలిసి కనీసం 5 వేలన్నా కావచ్చని ఎస్టిమేషన్ తయారయింది. కాబట్టి యీ కార్యక్రమం మీలాంటివారిసహకారమేలేకపోతే ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకువేయలేవీసంఘాలు. కావున, మీకుతోచిన.... అంటూండగానే 'ఓ.... ఇదుగో చెక్కు. కాని, ఇది చాలా స్వల్పం. మరొకసారి వస్తే తప్పకుండా మరికొంత విరాళమివ్వగలను' అంటూ చేతికందించాడు. మిస్. సుహాసిని (శాంతమ్మ) ఆదుర్దాతో చెక్కుమీది అంకెనుచూచి తృప్తిగా ఒక్క పెద్ద నిట్టూర్పు వెలిబుచ్చింది. 'ఏమిటది' అంటూ విస్తుపోయాడా బోలా శంకరయ్యగారు.

'అబ్బే ఏమీలేదు–మీ దాతృత్వానికి నాకు చాలా తృప్తికలిగింది. మీ మేలు ఎప్పుడూ మరువలేము. తప్పకుండా వార్షికోత్సవానికి రావాలి సుమండీ' అంటూ లేచినిల్చుంది. 'అదేమిటి భోజనం చెయ్యకుండానే.' కాదు ఎంతమాత్రం వీల్లేదు. మీరీపూట మాయింట్లో తప్పకుండా భోజనంచేసి వెళ్ళాలి' అంటూ ప్రార్థనాపూర్వకంగానే కోరాడు పాపం. ఆయన కోరికను సమ్మతించింది మిస్. సుహాసిని.

తిరిగి రిక్షాలో వస్తూ, మళ్లీ చెక్కుమీది అంకెనుచూచి పొంగిపోయింది. కాస్తా కూస్తా కాదు 1500 అక్షరాలా పదిహేను వందల రూపాయలు. తనజీవితంలో ఎప్పుడూ (తన భర్త జీవించి ఉన్నప్పుడుగూడా) యింత మొత్తాన్ని ఒక్కసారిగా చూడనూ లేదు పొందనూలేదు. యీ సంఘటనంతా ఒక కలగా జరిగింది. కాని, యీ సలహానిచ్చిన తనభర్తయజమానిని మనస్సులోఅభినందించకుండా వుండలేకపోయింది.

ఇప్పుడు శాంతమ్మ మరో క్రొత్తప్రదేశంలో నివాసమేర్పరచుకొంది. జీవితనాటకంలోని వేషమూ, పేరు పోయినయి. మిస్ సుహాసినిగా గాక మామూలు శాంతమ్మగానే, నిర్విచారంగా కాలం వెళ్లబుచ్చుతోంది.

★

కాలు ఆణి మందు

కాళ్లలో యేర్పడు ఆణికి యీ దివ్యమైన ఔషధమును ప్రతిరోజు పైన చరుముకొని వచ్చినచో ఆణియొక్క మొలకను బయటికి తీసివైచి స్వస్థపరచును. మరల యెప్పటికిని కాలిలో ఆణి రానేరదు. బాగుగ మామూలు ప్రకారము పాదములు అణచి నడచుటకు వీలుపడును.

బుడ్డి 1-8 రూ. 1=00

ధనలక్ష్మి అండ్ కో.,

తపాల్‌పెట్టె నెం. 1376, మదరాసు-1.